

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: **E., a. s., V.** Bratislava, IČO: X., zapísaného v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, vložka číslo X., proti odporcovi: **D.** narodený X., bytom K. Bratislava, o zaplatenie 2 253 127,18 Sk, **o návrhu odporcu na oslobodenie od súdnych poplatkov**, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 49 Cb 15/2001 – 385 zo dňa 25. septembra 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 49 Cb 15/2001 – 385 zo dňa 25. septembra 2008 **m e n í** tak, že priznáva odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave nepriznal odporcovi oslobodenie od poplatkov. V odôvodnení sa konštatuje, že podaním doručeným súdu dňa 05. 05. 2008 požiadal odporca o oslobodenie od platenia súdneho poplatku za podané odvolanie proti rozsudku č. k. 49Cb 15/01 – 367 zo dňa 24. 10. 2007.

Prvostupňový súd preskúmal žiadosť odporcu a dospel k záveru, že nie sú tu dôvody na oslobodenie od súdneho poplatku. Z dikcie ustanovenia § 138 ods. 1 O. s. p. jednoznačne vyplýva, že priznať účastníkovi oslobodenie od súdneho poplatku možno iba pri súčasnom

splnení obidvoch podmienok, t. j. s ohľadom na jeho majetkové pomery a súčasne, ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešne uplatňovanie, alebo bránenie práva.

Odporca preukázal, že je študentom, nemá žiadny príjem a okrem nehnuteľnosti, ktorú mu daroval otec, nemá iný majetok. Z hľadiska majetkových pomerov teda spĺňa jednu z podmienok stanovených v § 138 O. s. p.

Pokiaľ ide o druhú zákonom predpokladanú podmienku pre oslobodenie od súdneho poplatku, súd dospel k záveru, že zo strany odporcu ide o svojvoľné a zrejme bezúspešné uplatňovanie práva.

Z obsahu spisu je zrejmé, že darovanie sa uskutočnilo účelovo a v rozpore so záložnou zmluvou, darovaná nehnuteľnosť je zaťažená záložným právom v prospech navrhovateľa v tomto konaní. Z výťažku predaja tejto nehnuteľnosti sa má uspokojiť pohľadávka navrhovateľa, na ktorú primárny dlžník vôbec neplnil.

Preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia a návrhu na oslobodenie od poplatku nevyhovet.

Proti uzneseniu podal odporca odvolanie a žiada, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky toto rozhodnutie zmenil a priznal mu oslobodenie od súdnych poplatkov. Nesúhlasí s rozhodnutím, ako aj s odôvodnením prvostupňového súdu. Záver súdu, že ide o zrejme bezúspešné bránenie práva, nie je správny.

Účastník nesmie svojvoľne alebo zrejme bezúspešne uplatňovať alebo brániť svoje právo. Táto druhá podmienka sa musí obzvlášť pozorne skúmať a treba k nej pristupovať citlivo. Svojvoľným uplatnením alebo bránením práva bude zjavne každá žaloba alebo opravný prostriedok, ktorý v konečnom dôsledku sa ukáže ako šikanózný výkon práva na podanie návrhu na začatie konania alebo práva na odvolanie (dovolanie).

Prevodom nehnuteľnosti, na ktorom viazne záložné právo, záložné právo nezaniká a postavenie veriteľa sa nemení. Preto sa nejednalo o účelové darovanie, ako to nesprávne konštatuje prvostupňový súd. Zrejme bezúspešné uplatňovanie práva prichádza do úvahy

v tom prípade, ak zo žaloby je evidentné, že nárok, ktorý sa uplatňuje, sa opiera o nejestvujúcu hmotnoprávnu normu, prípadne, ak sa žaluje bez akýchkoľvek dôkazov, po uplynutí premlčacej lehoty, prípadne po uplynutí prekluzívnej doby, presnejšie povedané, uplatňuje sa nežalovateľné alebo oslabené právo .

Na záver chce zdôrazniť, že posudzovať to, či ide, alebo nejde o zrejme bezúspešné bránenie práva, nemôže súd, ktorý rozhodnutie vydal. Je to protizmyselné a zjavne neprípustné a v danom prípade súd prejednikoval výsledok sporu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal vec podľa § 212 ods. 1, § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia pojednávania, a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov.

Podľa § 138 ods. 1 O. s. p., na návrh môže súd priznať účastníkovi celkom alebo sčasti oslobodenie od súdnych poplatkov, ak to pomery účastníka odôvodňujú, a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva. Ak nerozhodne súd inak, vzťahuje sa oslobodenie na celé konanie a má i spätnú účinnosť; poplatky zaplatené pred rozhodnutím o oslobodení sa však nevracajú.

Podľa odseku 2 tohto ustanovenia, priznané oslobodenie súd kedykoľvek za konania odníme, prípadne i so spätnou účinnosťou, ak sa do právoplatného skončenia konania ukáže, že pomery účastníka oslobodenie neodôvodňujú, prípadne i neodôvodňovali.

Ako vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia, predpokladom pre oslobodenie od platenia súdneho poplatku sú teda jednak pomery účastníka, pri zohľadňovaní ktorých súd vychádza z uváženia možností účastníka s ohľadom na jeho majetkové pomery, a ak je žiadateľom fyzická osoba, tak aj na pomery rodinné, zdravotné a sociálne, ako aj z povahy uplatňovaného nároku a výšky súdneho poplatku, a jednak je to splnenie ďalšej podmienky,

a to, že v konkrétnom prípade nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie, alebo bránenie práva.

Rozhodnutie súdu o návrhu na oslobodenie od platenia súdneho poplatku musí zodpovedať tomu, aby účastníkovi nebolo pre jeho majetkové, sociálne pomery znemožnené uplatňovanie alebo bránenie svojho práva.

V predmetnom prípade je potrebné vziať do úvahy majetkové a sociálne pomery odporcu, ako aj to, že sa jedná o fyzickú osobu, ktorá nepodniká, nie je zárobkovo činná, pretože sa pripravuje na budúce povolanie (študent). Treba zohľadniť aj výšku súdneho poplatku, ktorý je vyrubený z podaného odvolania vo výške 135 186,-- Sk. Pri takejto výške súdneho poplatku možno dôvodne predpokladať, že odporca ako fyzická osoba na obranu svojho práva nemá prostriedky, aby súdny poplatok v stanovenej výške zaplatil.

Odporca doloženými dokladmi preukázal, že jeho majetkové a sociálne pomery odôvodňujú postup podľa § 138 ods. 1 O. s. p., a preto odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 O. s. p., a priznal odporcovi oslobodenie od súdnych poplatkov, pritom prihliadol aj na požadovanú výšku súdneho poplatku.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 30. októbra 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.